

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Undervisningsudvalget
Titel	Svar på samrådsspørgsmål A om klasser med flere end 28 elever
Målgruppe	Undervisningsudvalget
Arrangør	Undervisningsudvalget
Taletid	Ca. 5-10 minutter
Tid og sted	Tirsdag den 10. januar 2017, kl. 14.00-15.00, i FT, lokale 1-133.

Disposition

1. Indledning
2. Svar på spørgsmål A

Samrådsspørgsmål A

”Hvad mener ministeren om, at så mange elever går i skoleklasser med over 28 elever og hvad vil ministeren gøre for at eleverne i fremtiden kan gå i klasser med færre elever, jf. artikel bragt i Folkeskolen den 22. november 2016, ”Lovbrud fortsætter: Over 8000 elever i megaklasser” og BUU alm. del – svar på spm. 62?”

1. Indledning

- Tak, og tak til SF, for at indkalde mig til dette samråd om et vigtigt spørgsmål. Det er et spørgsmål, der er vigtigt for rigtig mange forældre, og derfor er det jo også naturligt, at det er vigtigt for politikerne at diskutere det. Det politiske svar på det kan være forskelligt, og er det, vi skal drøfte i dag. Så jeg vil gerne sige tak for at indkalde på baggrund af de seneste opgørelser af, hvor store klasserne i folkeskolen ser ud til at være.
- Reglerne siger, at elevtallet i grundskolens klasser normalt ikke må overstige 28 ved skoleårets begyndelse, men kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde tillade et højere elevtal ved skoleårets begyndelse, dog ikke over 30.
- Det er godt, at der er denne fleksibilitet indlagt i reglerne. Jeg er tilhænger af, at skolerne og kommunerne har frihedsgrader under ansvar. Det sikrer, at man på de enkelte folkeskoler kan tage udgangspunkt i de lokale forhold.
- Som jeg har været ude og sige i flere sammenhænge, arbejder jeg som undervisningsminister for, at folkeskolen i højere grad skal være ”folkets skole”. Det indebærer, at der skal være en høj grad af frihed til, at lærere, pædagoger og skoleledere sammen med forældre og elever kan løse de udfordringer, der opstår på skolerne på den måde, der passer bedst i forhold til de lokale forhold.
- Øgede frihedsgrader kræver dog et stort ansvar, og det er vigtigt, at øgede frihedsgrader ikke får kommuner til at give afkald på kvaliteten.
- Derfor er det også vigtigt, at kommuner og skoler er deres ansvar for elevernes faglige udvikling og trivsel bevidst, når de vælger at have mange elever i klasserne. Det kræver en stærk faglighed blandt lærerne, anvendelse af holddannelse og to-voksenordninger med videre. Og det kræver en tæt involvering af elever, forældre og skolebestyrelsen at få det til at lykkes.

- Kommunerne skal i den sammenhæng også være sig bevidst, at klassestørrelse er en af de parametre, som forældre vælger skole efter – særligt i forhold til valget mellem en folkeskole og en fri skole. Og i disse kommunalvalgstider er det derfor oplagt for kommunerne at have det i baghovedet – og have fokus på, at folkeskolen er en af kommunernes vigtigste opgaver

2. Svar på spørgsmål A

- Folkeskolen.dk har i november 2016 bragt en artikel om, at for mange elever går i klasser med mere end 28 elever på baggrund af den tidligere undervisningsministers svar af 21. november 2016 til BUU om antallet af elever i folkeskolens klasser i skoleåret 2015/16.
- Eleverne skal opleve skolen som et rart sted at være og som et sted, hvor de har mulighed for at udvikle sig fagligt. Og det er helt centralt, at skolen er med til at skabe rammen om ”det gode børneliv”.
- Vi ved, at uro i klassen og forstyrrende adfærd er en barriere for god undervisning – det giver mindre tid til læring og undervisning i de urolige klasser. Og uro i klassen sætter større krav til lærernes kompetencer i forhold til klasseledelse. Det er selvfølgelig en større opgave at skabe ro blandt 28-30 end 20 elever.
- Kommunerne har ansvar for at skabe et miljø, hvor eleverne trives og har mulighed for at udvikle sig fagligt. Ro i klassen er et vigtigt element i den forbindelse. Jeg har derfor også en klar forventning om, at kommunerne sikrer, at reglerne om maksimal klassestørrelse overholdes. Herunder at det kun er i særlige tilfælde, at kommunalbestyrelserne tillader klasser med 29 eller 30 elever.
- Opdeling af en klasse på grund af en enkelt tilflytter-elev vil ikke nødvendigvis være det pædagogisk set mest hensigtsmæssige, selv om det ellers vil betyde, at der bliver 29 i stedet for 28 elever i en klasse. Men det er klart, at den enkelte kommune og skole har en skærpet forpligtelse til at sikre gode rammer om undervisningen, når det af demografiske, økonomiske eller andre årsager beslutes at have klassestørrelser på 28-30 elever.
- Det er Undervisningsministeriets vurdering, at data for 2015/16 vedrørende overskridelse af reglerne om maksimal klassestørrelse er præget af stor usikkerhed. Det fremgår også klart af svaret på det BUU spørgsmål 62, som er udgangspunkt for dagens samråd.
- Denne vurdering er blandt andet baseret på erfaringerne fra den udredning om klassestørrelser, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet afsluttede i 2016.

- Udredningen viste blandt andet, at nogle skoler af forskellige årsager registrerer elever på årgangshold i stedet for de faktiske klasser.
- Denne praksis kan have administrative fordele for skolerne, men bevirker i nogle tilfælde også, at data viser elevtallet for hele årgange, som derfor er på langt mere end klasseloftet på 30 elever.
- Vi har på baggrund af udredningen god grund til at tro, at antallet af elever, der går i klasser med mere end 30 elever, er væsentligt mindre end det, som Danmarks Statistiks data vedrørende skoleåret 2015/2016 viser.
- På baggrund af udredningen er der i ministeriet fokus på at styrke kvaliteten af data om klassestørrelser, herunder validering forud for evt. offentliggørelse, så de bliver mere retvisende.
- Derfor er der blandt andet taget skridt til at forbedre kvalitetssikringen i forbindelse med den dataindsamling, som foretages af Danmarks Statistik.
- Styrelsen for It og Læring har i forbindelse med indhentningen af data i efteråret 2016 samarbejdet med KL og Danmarks Statistik om at oplyse kommuner og skoler om de gældende regler på området og vigtigheden af korrekt registrering.
- Validering af de indberettede data er endnu ikke afsluttet, men det er forventningen, at de tal, der er indsamlet i september 2016 angående skoleåret 2016/2017, bliver mere valide og retvisende end de tidligere opgørelser. Disse opgørelser forventes offentliggjort medio 2017.
- Undervisningsministeriet følger udviklingen tæt. Vi vil løbende vurdere, om der fremadrettet er behov for at gennemføre tilsyn med kommunernes overholdelse af reglerne om maksimal klassestørrelse.
- Når de validerede data om klassestørrelser for indeværende skoleår (skoleåret 2016/17) foreligger, vil ministeriet se nærmere på tallene og fremsende en opgørelse til udvalget.
- Hvis det viser sig, at der er mistanke om overtrædelse af reglerne om maksimal klassestørrelse, vil de berørte kommuner blive kontaktet med henblik på undersøgelse af, om tallene er retvisende, og om klasseloftet har været overholdt ved skoleårets begyndelse.
- Hvis elevtallet viser sig at have været højere end 30 ved skoleårets begyndelse, og kommunen derfor handler i strid med reglerne om maksimal klassestørrelse, vil styrelsen vejlede om og indskærpe reglerne. Og derudover kan styrelsen i sidste ende underrette Statsforvaltningen (som er det kommunale tilsyn) om

konstaterede overtrædelser af reglerne. Statsforvaltningen har de sanktionsmuligheder over for kommunerne, der følger af den kommunale styrelseslov.